

12 May 2011 Thursday 09:00-10:45

Chairmen: Demirhan Erdemir A., Akça T.

CUMHURİYETİN İLK YILLARINA AİT BİR HALK SAĞLIĞI SORUNU: “YÜKSEK ÖKÇELER”

Mahmut Tokaç¹, İbrahim Topçu²

¹MD, PhD, İstanbul Başakşehir State Hospital, Medipol University Medical Faculty, tokacmahmut@yahoo.com
²Staff MD, İstanbul Provincial Health Directorate, dribrahimtopcu@gmail.com

Bu bildiride Cumhuriyetin ilk yıllarında yayımlanan “Sihhi Müze Atlası” adlı kitapta bir halk sağlığı sorunu olarak yer alan “Yüksek Ökçeler” başlıklı bölüm aktarılacaktır.

“Sihhi Müze Atlası” 1926 yılında halkı sağlık konularında bilgilendirme amacıyla Türkiye Cumhuriyeti Sıhhiye ve Muaveneti İctimaiyye Vekâleti tarafından yayımlanan ve içinde birçok levhanın/tablonun olduğu Osmanlıca bir kitap.

Kitapta tabloların kaynakları olarak İstanbul, Ankara İzmir ve Bursa Hıfzıssıhha Müzeleri gösterilmektedir. Ancak araştırmalarımızda Ankara, Bursa ve İzmir’de halen herhangi bir müzenin olmadığını tespit ettik. İstanbul’da ise İl Sağlık Müdürlüğü bünyesinde Sağlık Müzesi adında bir müze mevcut ise de bakım nedeniyle kapalıdır.

Kitapta sıtma (malarya), bel soğukluğu, yumuşak karha, frengi, kolera, dizanteri, tifo (karahumma/humma-yı şebe), verem, çiçek, kızamık, kızıl, kuşpalazı, tifüs (lekeli humma), veba, kuduz gibi bulaşıcı hastalıklar yanında içki belası gibi halk sağlığını ilgilendiren diğer konular da tablo ve levhalar ile anlatılmıştır. Kitaptaki en ilginç olan konu ise yüksek ökçelerin sağlığa zararlarının anlatıldığı bölümdür.

Bu vesile ile önce bu müze ve müzedeki tabloların hikâyesine bir göz atıp, ardından da söz konusu Sihhi Müze Atlası adlı kitabı kısaca tanıttıktan sonra kitabın 65 ila 68. Sayfalarında yer alan “Yüksek Ökçeler” başlıklı bölümün orijinal görüntüleri ve transkripsiyonları verilecektir.

Anahtar Kelimeler: Sihhi Müze, Sihhi Müze Atlası, Halk Sağlığı, Yüksek Ökçeler.

“THE HIGH HEELS”

A PROBLEM OF PUBLIC HEALTH, IN EARLY YEARS OF TURKISH REPUBLIC

In this paper, it will be presented the chapter with title “High Heel” as appeared as a problem of public health in a book of which name was “The Atlas of Sanitary Museum” that published in early years of Turkish Republic.

The Atlas of Sanitary Museum is an ottoman book which is published by the Turkish Republic Sanitary Matters and Help Assistent Social Representation in 1926. Including a lot of notice/tables to inform the public.

It was showed İstanbul, Ankara, İzmir and Bursa Sanitation Museums as souches of the tables in the book. However, in our investigations we establish that isn’t any museum in Ankara, Bursa and İzmir at present. In İstanbul there is a health museum in structure of provincial health directorate but it is closed because of restoration.

The subjects concerning public health such as “Scourge of Drink” has been ascribed as well as other contagious diseases such as malaria, gonorhea, soft karha, syphilis, cholera, dysentery, typhoid fever (enteric fever/night fever), tuberculosis, flowers, measles, scarlet fever, diphtheria, typhus (spotted fever), plague, rabies with table and picture in the book. The most interesting part of the book is about the harmful effects of high heel shoes on human health.

Therefore, first this museum and the stories of the table in the museum will be looked through, next, aforementioned named “The Atlas of Sanitary Museum” will be introduced briefly an then, the original representation and the transcrption of “High Heels”, which is available in the pages between 65-68 will be given.

Keywords: Sanitary Museum, The Atlas of Sanitary Museum, Public Health, High Hells.